

WELKOM

Ecologisch Bermbeheer en exotenbestrijding “Kennis -en inspiratiesessie”

9 februari 2026

9 februari 2026

Programma

- ▶ 13.00 uur Welkom
- ▶ 13.10 uur Nut en noodzaak van ecologisch bermbeheer en exotenbestrijding
- ▶ 13.30 uur Drie aanpakken in de praktijk
 - Gemeente Den Haag
 - Hoogheemraadschap van Delfland
 - Gemeente Oegstgeest
- ▶ 14.00 uur Wat gaat goed en wat kan beter?
- ▶ 14.15 uur Door de ogen van de bij en de vlinder
- ▶ 15.00 uur Aan de slag - wat ga jij doen?
- ▶ 15.50 uur Terugkoppeling en afronding
- ▶ 16.00 uur Netwerkborrel

Maak kennis met de nationale parken

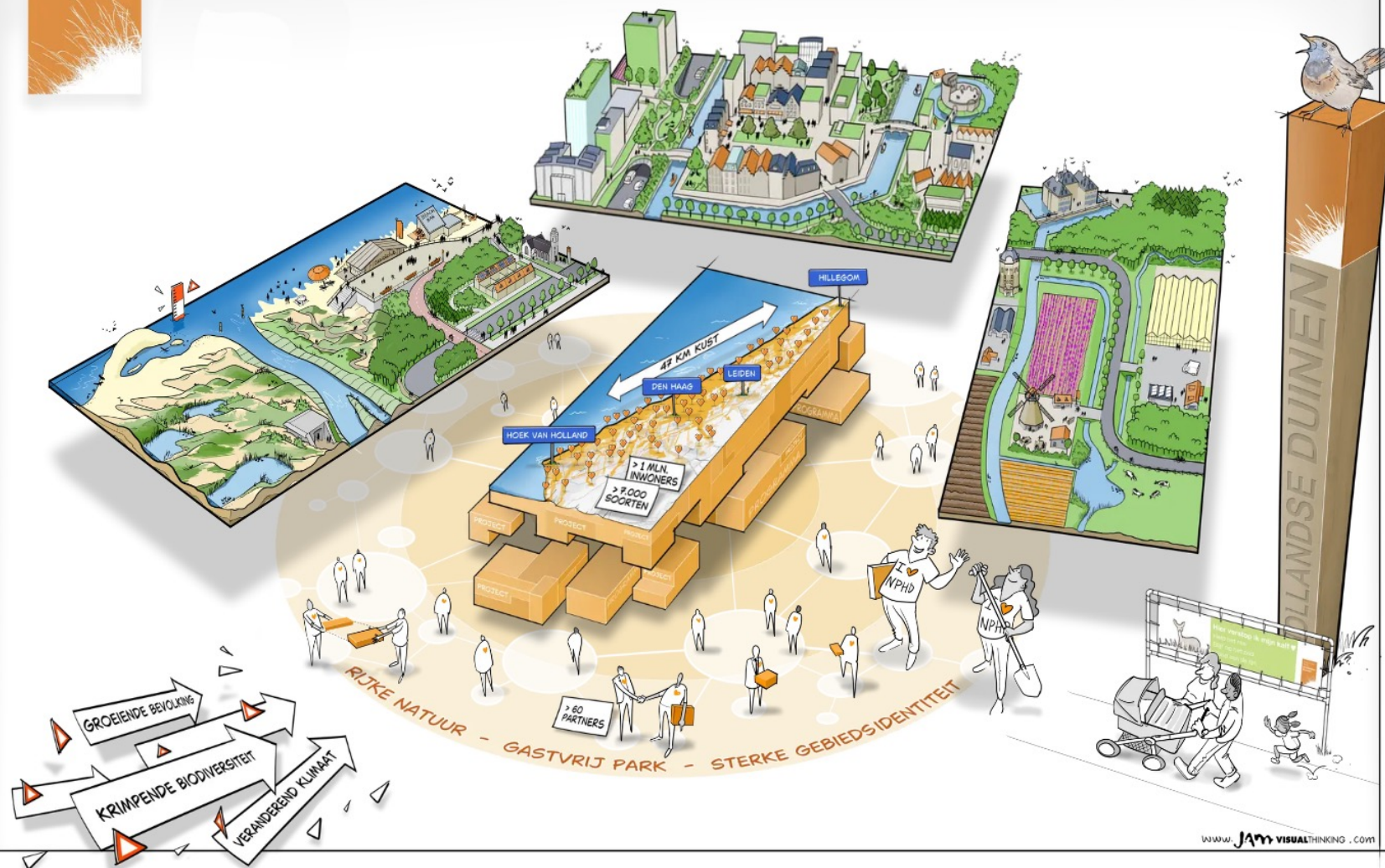
Alle nationale parken samen laten de grote diversiteit aan natuur in Nederland zien. Van duinen tot riviernatuur, van bos en heide tot veen: elk park heeft een eigen verhaal. Ontstaan door de interactie tussen water en land en tussen mens en natuur. Ontdek op de kaart waar ze liggen en wat ze bijzonder maakt.

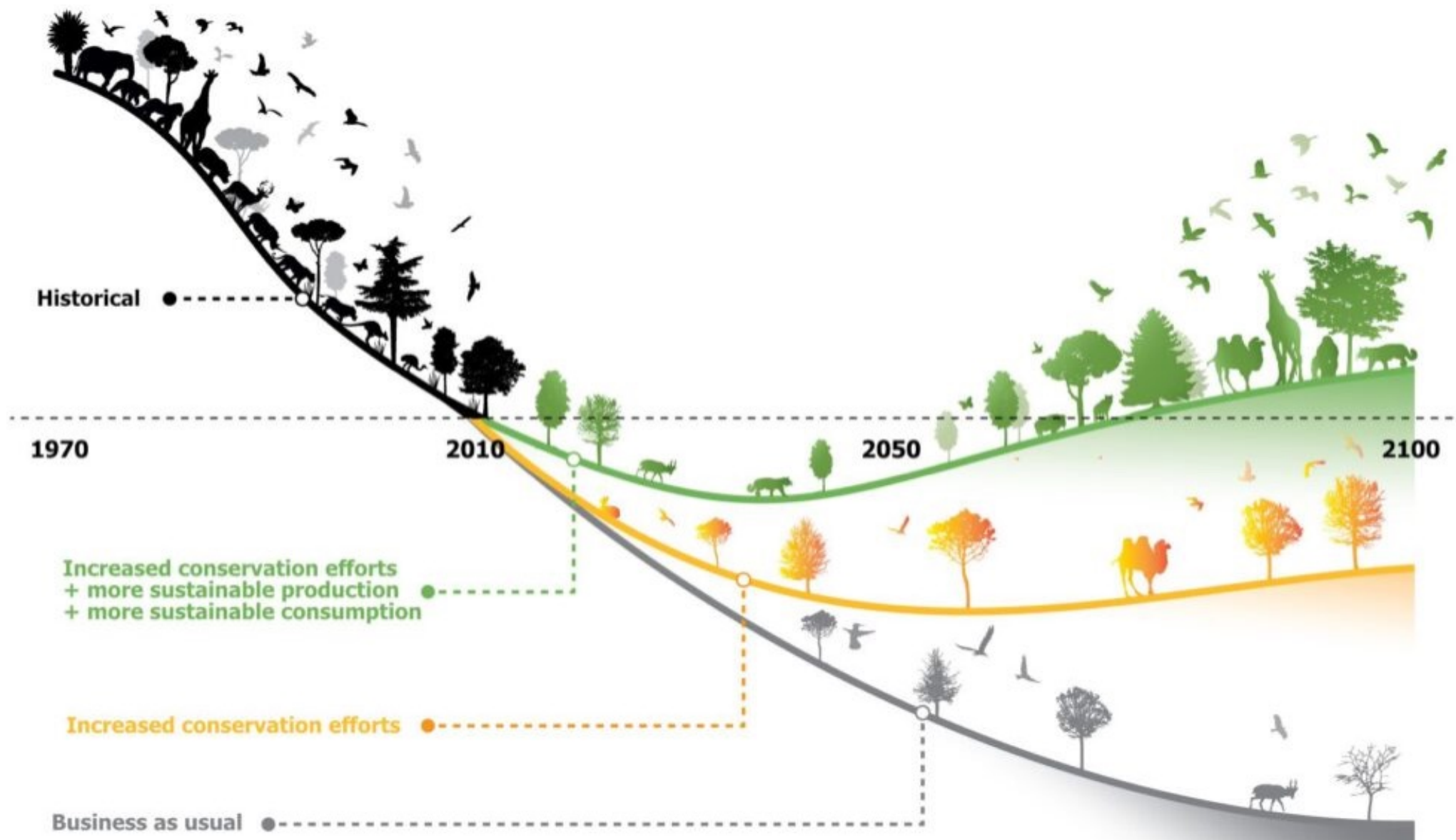
[Bekijk alle parken](#)

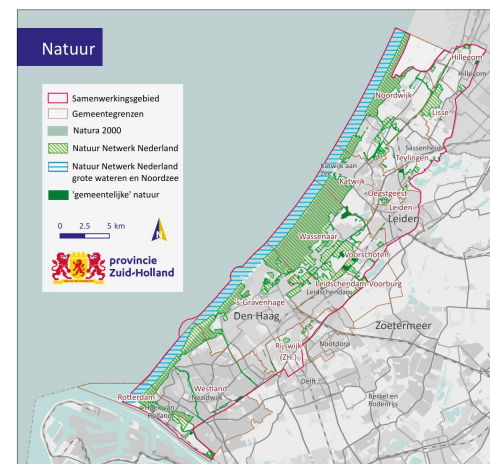
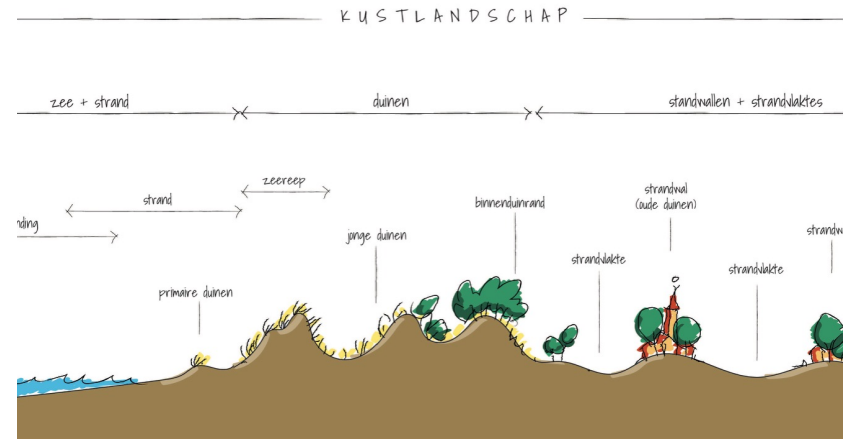

NATIONAAL PARK HOLLANDSE DUINEN

SAMEN BOUWEN AAN EEN GROENE EN GEZONDE TOEKOMST

Groenblauwe dooradering, exoten en ecologisch bermbeheer

Kennis en inspiratie sessie: Ecologisch bermbeheer en exoten bestrijding
9 februari 2026, Hillegom
Donald Broekhuizen / Martijn Los / Olga Kempen

provincie
Zuid-Holland

ZHPLG Kust & Duin en Nationaal Park Hollandse Duinen

Figuur 1. Ligging van Nationaal Park Hollandse Duinen

provincie Zuid-Holland

Zuid-Hollands programma Landelijk gebied

Aanpakken problemen:

- i. Kaderrichtlijn water 2027*
- ii. Vogel Habitatrichtlijn 2030*
- iii. Natuurherstelverordening 2030*
- iv. Klimaatakkoord 2030*
- v. Wet Stikstofreductie en natuurverbetering 2030*

December 2025 gebiedsplannen ingediend;
Q1 2026 analyse gebiedsplannen;
Q1-Q4 2026 toewerken naar gebiedsplan 2.0;

provincie Zuid-Holland

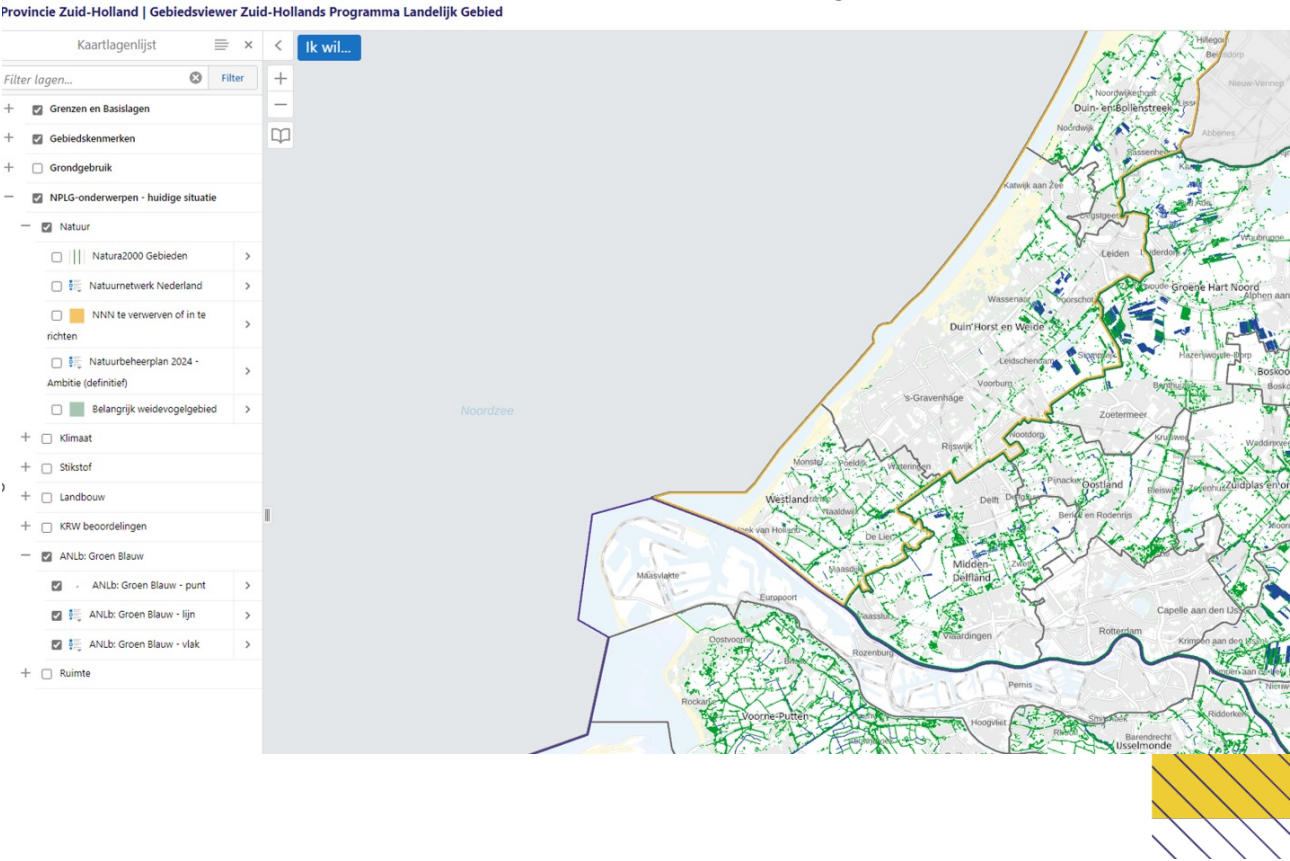

Groenblauwe dooradering

In het vervallen Nationaal programma Landelijk gebied was de ambitie opgenomen die provincies moesten vertalen in hun provinciale programma's:

De provincie realiseert groenblauwe dooradering (10% in 2050 en de helft van het gat tussen de bestaande GBDA en de 10% als tussendoel in 2030). Hiermee draagt zij bij aan de doelen genoemd in het ZHPLG, waaronder biodiversiteit, waterkwaliteit en klimaat.

(Het doel van 10% GBDA is in 2023 geadviseerd vanuit het Aanvalsplan landschap)

Kerngebied	Deelgebied	Totaal opp kerngebied (ha)	Totaal opp deelgebied (ha)	Oppervlakte GBDA (ha)	Oppervlakte GBDA (% tov kerngebied)	Oppervlakte GBDA (% tov deelgebied)	doel 2030 (ha) helft van gat tussen huidig en 10%	doel 2030 (%) helft van gat tussen huidig en 10%	extra oppervlakte 2030 tov referentiejaar 2023	doel 2050 (ha)	doel 2050 (%)
	Totaal Duin- en Bollenstreek		5935	230 (184 - 276)		3,9% (3,1% - 4,7%)	412	7%	136-228	593	10%
	Totaal Duin Horst en Weide		4834	211 (169 - 253)		4,4% (3,5% - 5,2%)	347	7%	94-178	483	10%
	Totaal Westland		5773	229 (183 - 275)		4% (3,2% - 4,8%)	403	7%	128-220	577	10%
Totaal Kust en duinen		16542		671 (537 - 805)	4,1% (3,2% - 4,9%)		1162	7%	358-626	1654	10%

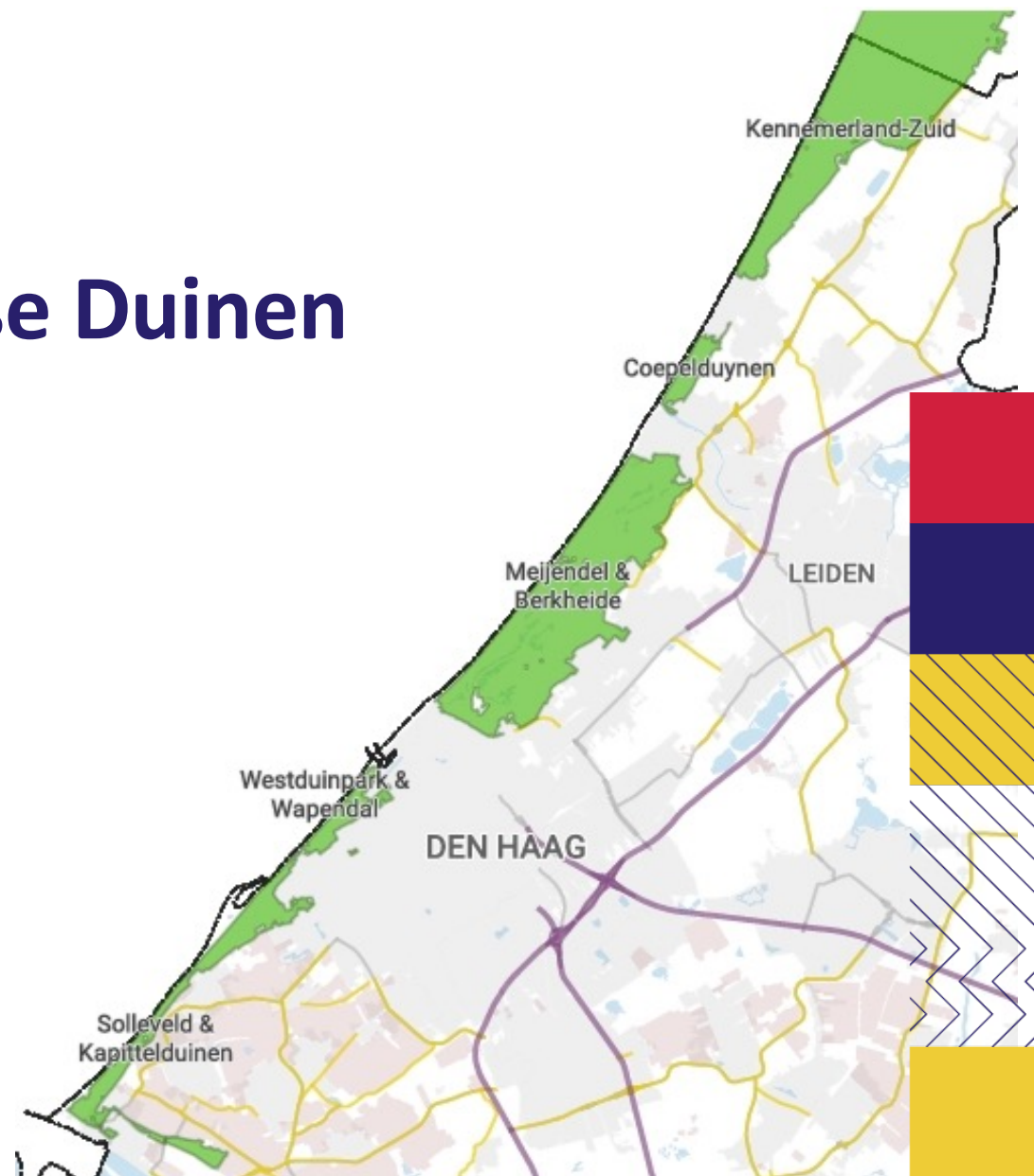
Natura-2000 en exoten

provincie Zuid-Holland

Natura 2000 en Nationaal Park Hollandse Duinen

provincie Zuid-Holland

Drukfactoren Natura 2000

Specifiek voor duingebieden:

- *Onvoldoende dynamiek*
- *Exoten*
- *Hydrologie*
- *Recreatie*
- *Verzuring en vermesting (stikstof)*

Exoten(beheer) duinen

- *Amerikaanse vogelkers*
- *Rimpelroos*
- *Mahonie*
- *Japanse duizendknoop*
- *Watercrassula*
- *Zwarte engbloem*
- *Sneeuwbes*

Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide

Overgangszone(s) geadviseerd

- M051 (landschap-/soortspecifiek)
- M052 (recreatie)
- M054 (landschap-/soortspecifiek)
- M059 (landschap-/soortspecifiek)

M062 (exoten)

Natura 2000 PZH (Geodata PZH)

Meijendel & Berkheide

NNN PZH (Geodata PZH)

NNN PZH

NNN PZH (te verwerven/inrichten)

Provincies (PDOK: Bestuurlijke gebieden)

Provincie Zuid-Holland

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

DATUM: 17/12/2025

SCHAAL (A4): 1:68.000

BENSINKDESSA

0 0,7 1,4 2,1 2,8 Km

provinc

Ecologisch bermbeheer door PZH

provincie Zuid-Holland

Omschakeling naar ecologisch beheer

- Bermen: **ecologische potentie als leefgebied voor talloze plant- en diersoorten** (provinciale bermen → circa 1.053 ha.);
- **Beleidsnota** ‘Kansen voor beter bermbeleid’ (vastgesteld door GS in 2016)
*“**Beter provinciaal bermbeheer** biedt kansen om bij te dragen aan **meer biodiversiteit** van planten en dieren en een beter ecologisch systeem. Dit vraagt om een **andere manier van bermbeheer** [...]”*
- **Project** ‘De berm komt tot bloei!’;
- **Verskillende documenten** opgesteld waarin het beleid verder is uitgewerkt (w.o. Leidraad ecologisch bermbeheer);
- **Maaitekeningen** gemaakt voor alle provinciale bermen;
- Klein begonnen met **oefenwegen**; sinds 2021 worden **alle bermen** van provinciale (vaar)wegen ecologisch beheerd.
- Provincie ZH is wat betreft weg/groenbeheer verdeeld in **4 regio’s** (NPHD → regio’s Noord en West);
- Integrale **regiocontracten voor Dagelijks Beheer en Onderhoud (DBO)** (UAV-GC contracten, met een looptijd van 10 jaar);
- Onze **uitvoerend aannemers** zijn allemaal **Kleurkeur-gecertificeerd** (keurmerk voor ecologisch bermbeheer).

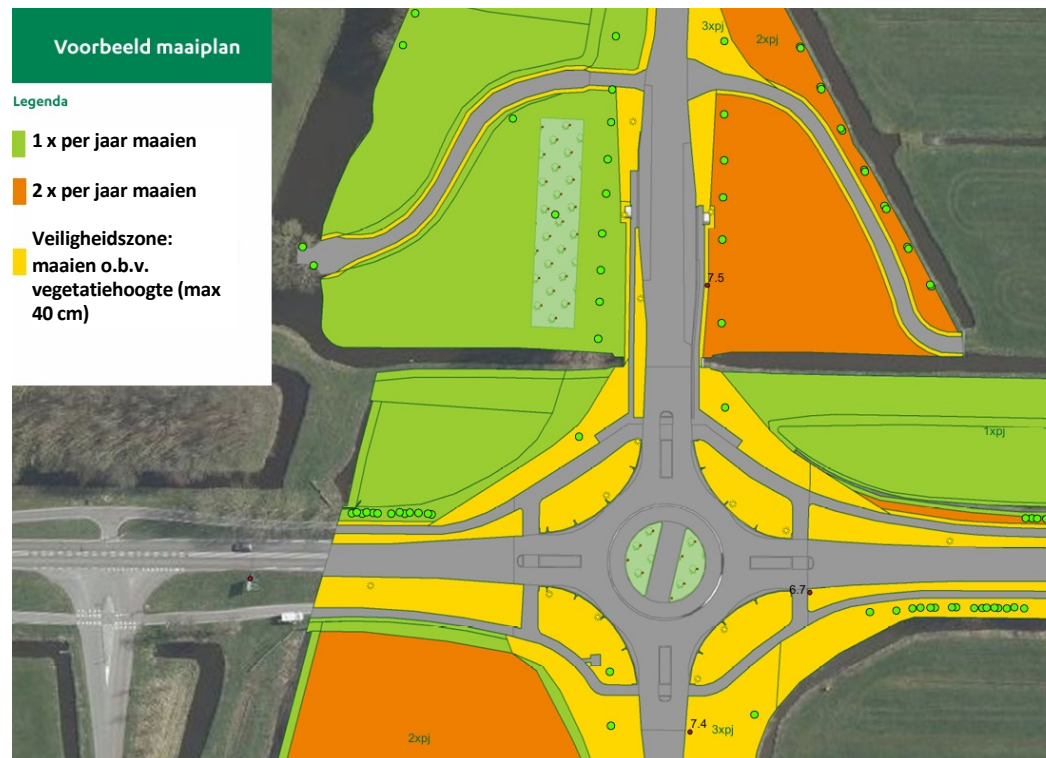
Overzichtskaart regio Noord en West

This map shows the regional road network in the Noord en West region. The map is divided into two main color-coded areas: a light orange area in the north and a light blue area in the south. The orange area contains several towns including Eindhoven, Veldhoven, and Helmond. The blue area contains towns including Nijmegen, Arnhem, and Elst. Major roads are shown in green, while secondary roads are in grey. A red dot is located on the border between the two regions, near the town of Elst. The map also shows the location of various airports, including Eindhoven and Nijmegen-De Oude Meent.

DU opdr. nr.: 260202

DU opdr. nr.: 260202

Voorbeeld maaitekening

Waar staan we nu?

- Overstap naar **Kleurkeur** (grootste wijziging: PZH-eisen ecologisch bermbeheer zijn vervangen door BRL Kleurkeur);
- Nieuw **beheerplan** ecologisch bermbeheer (beheerstrategie OG);
- Uitvoerend aannemers stellen een (uitgebreider) '**PvA ecologisch bermbeheer**' op (Kleurkeur gebruikt hiervoor de term 'beheerplan');
- **Meer verantwoordelijkheid** bij aannemers (niet meer klakkeloos maaien volgens aangeleverde maaitekeningen);
- **Ecologische monitoring** van bermen (m.b.v. Nectarindex);
- **Samenspel** tussen OG-ON: samen leren en verbeteren (o.a. door **jaarlijkse evaluatie**).

